

Жолобка Марія

студентка I

Городенко Світлана

к.е.н., викладач-методист

ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»

м.Ірпінь

ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

На європейському рівні розвиток інтеграції є сучасною ознакою прогресивних змін у сільському господарстві та порівняно новим напрямом досліджень вітчизняної аграрної науки. Європейські орієнтири надають аграрному сектору відповідний вектор розвитку та відкривають нові можливості для відродження сільського господарства, створюють додаткові порівняльні переваги на агропродовольчому ринку в умовах глобалізації економіки. Серозним кроком з позиції поглиблення торговельних відносин між Україною та ЄС має стати Угода про зону вільної торгівлі (ЗВТ), яка сприятиме наближенню вітчизняного аграрного сектора економіки до європейських стандартів, адаптації його до Спільної аграрної політики ЄС (САП ЄС) та розширенню присутності на українському агропродовольчому ринку нових країн-членів ЄС.

Аграрний сектор України з його базовою складовою, сільським господарством, є системоутворюючим у національній економіці формує засади збереження суверенності держави – продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та формує соціально-економічні основи розвитку сільських територій.

Окрім стабільного забезпечення населення країни якісним, безпечним, доступним продовольством, аграрний сектор України, безперечно, спроможний на вагомий внесок у вирішення світової проблеми голоду.

Подальше входження до світового економічного простору, посилення процесів глобалізації, лібералізації торгівлі вимагають адаптації до нових та постійно змінюваних умов, а відповідно – до подальшого вдосконалення аграрної політики.

Глобалізація – це об'єктивний процес планетарного масштабу, який має як позитивний вплив на міжнародну економіку, так і негативний. Однак глобалізація економіки – це не лише вигоди від зростання участі країни у світових економічних процесах, але й висока ймовірність втрат, зростання ризиків.

Ключовими питанням є різні підходи до глобалізації з огляду на цілі, яким вона має відповідати. Цілком можна погодитися з тими дослідниками, які вважають, що глобалізація є економіко-політичним процесом, який завжди

Напрямок 2 «Впровадження інновацій в економіку й управління»

виступає у світовій економіці й виражається в диференційованому насиченні лібералізації припливу товарів, послуг, капіталу й людей [7]. Суть глобалізації полягає в трансформації економічної діяльності в різних вимірах від рівня національного до загальносвітового.

Форми господарювання в аграрному секторі в сучасних умовах можна привести до 4-х груп: особисті підсобні господарства населення; фермерські господарства; сільськогосподарські підприємства (господарські товариства, виробничі кооперативи, приватні підприємства); індустріальні високотоварні інтегровані формування (агрохолдинги, агроконцерни). При цьому, на наш погляд, не потрібно протиставляти той чи інший вид організаційно-правової й виробничої форми господарювання один-одному. Потрібно проводити лінію багатуукладності і тільки конкурентне середовище дасть відповідь на питання, які форми мають право на існування в майбутньому, особливо в умовах глобалізації.

Розвиток аграрного виробництва в розвинутих країнах свідчить про поширення процесів об'єднання та укрупнення господарств, їх оснащення новітніми технологіями й технікою. Це пояснюється тим, що такі підприємства значно ефективніше використовують ресурси і є більш конкурентоздатними. Так, у США у великих господарствах із середньою площею земельних угідь 2,7 тис. га продукції виробляється з кожного гектара у 7 разів більше, ніж у господарствах, які мають середньостатичний розмір земельних угідь 168 га[2].

Саме тому, на нашу думку, реструктуризація колективних господарств в аграрному секторі має відбуватися в напрямку формування великого товарного виробництва. Важливо зберегти великі масштаби сільськогосподарського виробництва (систему полів, сівозміни, тваринницькі приміщення, переробні потужності, інфраструктуру тощо).

Інтеграційні процеси викликані тим фактом, що аграрний сектор все більше скорочується у бік дрібнотоварного виробництва, що не влаштовує підприємства машинобудування і харчової промисловості, які в процесі розвитку ринкових відносин (а також за обсягами залучення інвестицій, модернізації виробництва, створені ринкової інфраструктури) значно випередили в своєму розвитку виробників сільськогосподарської продукції.

В умовах формування аграрного ринку підвищується актуальність холдингових компаній. До головних завдань холдингових компаній належить інтеграція в єдиний процес усіх основних стадій виробництва : від наукових досліджень, проектування початку виробництва до реалізації продукції. Це досягається об'єднанням під егідою материнської компанії (придбанням контрольних пакетів акцій) капіталів банків, наукових організацій, виробничих підприємств і торговельних організацій [3].

Найбільшими агрохолдингами в Україні є «Миронівській хлібопродукт» (виробництво м'яса птиці), «Астарта - Київ» (виробництво цукру), група компаній «Кернел Груп» (виробництво соняшникової олії), ВАТ «Цукровий союз "Укррос"» (виробництво цукру) тощо [1].

Міжнародна науково-практична конференція «Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»

Головна мета створення сучасного інтегрованого об'єднання полягає не тільки у встановленні прямих зв'язків між учасниками, усуненні посередницьких ланок, скороченні витрат та збільшенні прибутку, а й у забезпеченні фінансової сталості його учасників (подолання проблеми диспаритету цін), визначенні об'єктивного підходу до розподілу прибутку шляхом конструктивної взаємодії банків з виробничою сферою, особливому режимі кредитування та оподаткування економічної діяльності.

Майбутнє українського сільського господарства в контексті глобалізації залежатиме від його адаптаційної здатності. На конкурентоздатність вітчизняного сільського господарства на світовій арені, на наш погляд, впливатимуть три групи передумов:

- макроекономічні передумови, що визначаються динамізмом і раціональністю вітчизняної економіки;
- інноваційно-інвестиційні передумови, насамперед у формуванні відповідного клімату всередині країни та на рівні кожного господарюючого суб'єкта;
- розвиток сільського господарства відповідно до прийнятих соціальних стандартів.

По відношенню до глобалізації стратегічні напрямки розвитку вітчизняного сільського господарства має сформулювати [6]:

- поступова дерегресивна оцінка значення сільськогосподарської продукції й сільського господарства як народногосподарської галузі;
- нові можливості науково-технічного прогресу в сільському господарстві, головне у сфері біотехнологій;
- зростання очікувань «паритетної» самореалізації виробників сільськогосподарської продукції
- вирішальна роль споживачів продовольства в програмуванні розвитку аграрного сектора;
- експортно-імпортна відкритість на міжнародні ринки.

Побудова ринкових відносин в Україні вимагає докорінної зміни структури аграрного сектору. Державна політика має бути спрямована на створення таких структур, які здатні забезпечити ефективне становлення й стійкий розвиток цього сектору економіки в умовах глобалізації та світової фінансово-економічної кризи.

Висновок. Таким чином, в умовах розвитку різноманітності форм власності та господарювання в сучасних умовах особлива роль належить створенню нових економічних зв'язків між суб'єктами аграрного ринку на базі кооперування та агропромислової інтеграції. Інтеграція як напрям аграрної політики має вирішити різнопланові й багаторівневі завдання організації та функціонування аграрного ринку, перш за все, забезпечення його раціональної побудови на основі нормалізації пропорційного обміну між сферами АПК і вирішення

Напря́м 2
«Впровадження інновацій в економіку й управління»

проблеми диспаритету цін через установлення виражених взаємоприйнятих цін на матеріально-технічні ресурси, сільськогосподарську продукцію та продукти харчування.

Зростаючий рівень глобалізації в міжнародній торгівлі, зокрема й продуктами харчування, суттєво впливає на характер проблеми продовольчої самозабезпеченості. У сучасних умовах економічні перетворення в державі повинні узгоджуватися з глобалізаційними процесами у світовій економіці, з їх прогнозними оцінками. Україна має визначити й постійно уточнювати своє місце, свою перспективу, свою роль в інтеграційних процесах по відношенню до провідних гравців на міжнародній арені.

Список використаних джерел

1. Аграрний сектор України на шляху до євроінтеграції:[монографія] /М.Бетлій, О.М.Бородіна Т.Зінчук [та ін.]; за ред. О.М.Бородіної. Ужгород: ІВА, 2006. –496с.
2. Бізнес . –2003 . –21квт. –№16(535). –С.85
3. Осташко Т.О Сільське господарство в умовах СОТ і ЄС / Т.О.Осташко. - К. : Інститут сільського розвитку, 2005. -70 с.
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України[електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Саблук П.Т. Глобалізація і продовольство:[монографія]/П.Т.Саблук, О.Г.Білорус, В.І.Власов.–К...ННЦ ІАЕ. 2008. –632с.
6. Прокопа І.В. Заселеність сільських територій : деструктивні зміни і загрози / І.В.Прокопа ,О.Л.Попова // Економіка і прогнозування . – 2008.–№1.– С.63-84.
7. Niemczyk Europejski model rolnictwa a tendencje globalizacyjne w sektorze rolno-zywnosciowym / J.Niemczyk // Wies i Rolnictwo. - 2001. – nr 3 (112)/ - S. 33-48.